

Manual de clasa a VI-a BOOKLET

Un manual care răspunde așteptărilor elevului de azi și nevoilor profesionale ale profesorului implicat

Principii care au stat la baza construcției manualului și cum li s-a răspuns practic fiecăruia:

Principii	Ce veți găsi?
Abordarea avizată și proaspătă a predării disciplinei	<ul style="list-style-type: none">• activități de învățare gândite în spiritul programei actuale pentru predarea disciplinei la gimnaziu;• metode moderne;• abordare inter și transdisciplinară;• deschideri culturale și interdisciplinare (marcate în <i>Ghidul profesorului</i>);• <i>Noile educații</i> și competențele transversale vizate explicit și implicit.
Abordarea adaptată publicului-țintă	<ul style="list-style-type: none">• grad de dificultate mediu, asigurat nu doar prin calitatea materialelor alese și a explicațiilor oferite, cât și prin utilizarea organizatorilor grafici;• tematica generală a textelor – adecvată vârstei și nevoilor grupului-țintă, respectiv în acord cu interesele educaționale, în spiritul viziunii „dezvoltării personale”, postulate de programă;• sfera de interes delimitată: familie, prietenie și bullying, comunicare în spații virtuale (rețele de socializare, jocuri online, vloguri), intersecții generaționale și culturale, etichete sociale, raportare la realitate, informare și fake news, călătorie, statut de minoritar, fenomenul migrației etc.;• texte din diferite sfere geografice, din diferite perioade istorice, de diferite tipuri (autobiografice, interviuri, discursuri, emisiuni TV, seriale, cercetări științifice, articole de ziar, bloguri, vloguri, afișe, conversații de pe rețele de socializare etc.);• construcția de sarcini de lucru care să familiarizeze elevul cu itemii de la examenele naționale.

Evitarea segmentării artificiale a cunoașterii	<ul style="list-style-type: none"> • conținuturile sunt organizate propriu-zis în etape firești ale demersului de predare-învățare: <i>Gata pentru ceva nou! – Start! – Știu! – Integrez și creez! – Mă implic! – Evoluez!</i>, iar profesorul va putea stabili ritmul de parcurgere a demersului didactic raportat la orele fizice.
Centrarea pe elev, prin transparentizarea proceselor cognitive și a operațiilor mentale specifice disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • structurarea conținutului conform competenței <i>a învăța să înveți</i>; • accentul pus pe procesul de învățare, iar nu pe cel de predare-evaluare: etapele structurale ale demersului didactic vizează o atitudine conștientă a elevului: eu sunt <i>gata pentru ceva nou</i>, eu <i>știu</i>, eu <i>integrez și creez</i>, eu <i>mă implic</i>, eu <i>evoluez</i>; • construirea unui dialog cu beneficiarul direct (mai ales prin intermediul activităților din manualul digital), prin care să se simtă ghidat, cu ajutorul manualului, în procesul de învățare; • sarcini de lucru după modelul celor de la examenele naționale (activitățile de recapitulare presupun punerea în paralel a unui text literar cu unul nonliterar); • conștientizarea profesorului asupra proceselor cognitive și a operațiilor mentale specifice disciplinei (în <i>Ghidul profesorului</i>); • segmentarea procesului mental necesar obținerii unui răspuns prin predarea unor pași/etape de parcurs pentru a răspunde unor sarcini de lucru; • etapa de aplicare a noilor conținuturi, specifică oricărui demers didactic, se concentrează în acest manual pe două operațiuni mentale: <i>Integrez și creez!</i> Elevul va integra informațiilor dobândite în sistemul său de cunoștințe. În același timp, este invitat, prin aplicații, să creeze noi contexte, pornind de la aceste achiziții. Mai mult, demersul este dublat de conștientizarea procesului de învățare în secțiunea <i>Mă implic!</i>.
Particularizarea procesului de învățare (nevoia de activități de fixare, remediale și de extindere)	<ul style="list-style-type: none"> • planificare organizată pe module de învățare și cu o plajă generoasă de ore la dispoziția profesorului (în fiecare modul și la final); • listarea unor dificultăți anticipate în <i>Ghidul profesorului</i>; • oferirea de sugestii de texte/activități de extindere în <i>Ghidul profesorului</i>; • competențele/conținuturile multianuale sunt urmărite rotund în mai multe activități pentru oportunități de fixare, chiar atunci când nu sunt vizate în mod direct (sugestii marcate în <i>Ghidul profesorului</i>).
Evaluarea de proces și învățarea ca parcurs conștient	<ul style="list-style-type: none"> • secvențe de evaluare a etapelor învățării, prin intermediul unor minichestionare, momente de reflecție asupra învățării, destinate elevilor; • proiectarea unui portofoliu al elevului care să-l însoțească pe tot parcursul anului, cu teme de fixare și extindere, dar și de reflecție asupra învățării.
Diversitatea textelor literare propuse	<ul style="list-style-type: none"> • acoperire temporală largă a textelor literare de bază, cu ilustrare satisfăcătoare a literaturii contemporane; • diversitatea de gen a autorilor de texte propuse;

(perioada istorică, genul autorilor ș.a.)	<ul style="list-style-type: none"> • texte inedite; • asigurarea accesului la diferite tipuri de texte pe aceeași tematică, pentru a valorifica diversitatea de orice tip și a avansa ideea că orice text este un discurs.
O abordare mai puțin dirijată a studiului textului literar	<ul style="list-style-type: none"> • activitățile de intrare în text valorifică mereu experiența personală („bagajul cititorului”), vizând particularul, în aceeași măsură în care se caută generalitățile; • s-a evitat construirea de itemi structurați care să dirijeze autoritar parcursul spre semnificațiile textului.
Predarea elementelor de limbă în contexte reale de comunicare	<ul style="list-style-type: none"> • utilizarea textelor din sfera cotidianului prin contexte formale și informale; • teoria gramaticală, prezentată prin intermediul organizatorilor grafici și valorificând paralelisme și conexiuni, iar nu abordări descriptive; • exercițiile propuse valorifică reale contexte de comunicare, nu analiza gramaticală.
Construirea competenței de redactare în demersuri specifice	<ul style="list-style-type: none"> • proiectarea unui număr realist de ore pentru activitățile de redactare; • includerea unor modele de texte redactate; • diversitatea metodelor utilizate în lecțiile de redactare.
Predarea conținuturilor de comunicare orală, prin metode specifice didacticii oralului	<ul style="list-style-type: none"> • oferirea unor materiale audio-video diverse și actuale drept puncte de pornire pentru predarea acestor competențe.
Adecvarea conținuturilor privind interculturalitatea la specificul actual al temelor/tipurilor de abordări vehiculate în societate, respectiv la imperatiivele educaționale specifice societății contemporane	<ul style="list-style-type: none"> • privilegierea dezbaterii și a curentelor de opinie actuale (mai ales în situațiile de polarizare de care elevii nu sunt străini); • <i>Noile educații</i> sunt în egală măsură vizate (listate în <i>Ghidul profesorului</i>).

<p>Predarea elementelor de teorie literară în siajul „thinking with literature”</p>	<ul style="list-style-type: none"> • abordarea modelelor narativ/descriptiv/dialogat/explicativ/argumentativ pentru a preda gândirea ca proces, prin accentul asupra proiectării textului în directă concordanță cu mesajul ce se dorește transmis (ca alegeri auctoriale conștiente și justificabile), și nu drept conținuturi teoretice accidentale; • construcția unor activități menite să ofere pașii/etapele de rezolvare a unor sarcini de lucru/procese specifice studiului disciplinei din seria „how to” (comprehensiunea unui text, interpretarea unei figuri de stil, formularea mesajului unui text ș.a.).
<p>Dezvoltarea creativității elevilor</p>	<ul style="list-style-type: none"> • încurajarea creativității prin exercițiile de redactare, dincolo de exersarea mecanică a tiparului textual: de exemplu, repovestirea unui fragment de text din perspectiva unui personaj pentru a exersa tiparul narativului la persoana I, imaginarea unei încăperi care să i se potrivească personalității unui personaj pentru a exersa descrierea etc.; • sarcini creative, precum fișe de portofoliu sau proiecte.
<p>Dezvoltarea inteligenței emoționale a elevilor</p>	<ul style="list-style-type: none"> • încurajarea reacției de tip emoțional la text în procese specifice de receptare a textului; • proiectarea unor momente care permit exprimarea emoțională a elevului prin discuții despre emoții și asumarea de sine și din perspectivă emoțională.
<p>Încurajarea conștientizării de sine prin apelul la construcția identitară (credințe, apartenență la grupuri etnice/culturale/sociale etc.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • crearea contextelor pentru interpretări de tipul „prin prisma valorilor mele din familie...”, urmate neapărat de jocuri de rol ce permit exersarea perspectivei contrare prin învățarea empatiei culturale.

<p>Construirea unei comunități de studiu și a stării de bine a elevului</p>	<ul style="list-style-type: none"> • texte atractive pentru discuții libere; • număr generos de ore la dispoziția profesorului (în fiecare modul și la final); • sugestii de activități în <i>Ghidul profesorului</i>.
<p>Educarea unor atitudini corecte față de educație, cultură și muncă în societatea contemporană: seriozitate în rezolvarea sarcinilor de lucru (termene de lucru, documentare și conștientizare cu privire la furtul intelectual), învățarea muncii în echipă, respectul față de muncă, față de educație și față de cultură</p>	<ul style="list-style-type: none"> • proiecte de grup, sarcini de lucru în echipă, încurajarea inter-evaluării cu grile de evaluare bine stabilite, dirijarea autoevaluării în spiritul analizei seriozității în rezolvarea sarcinilor de lucru și a etapelor parcurse, feedback colegial și autoanaliză.

Ghidul profesorului implicat și conștient de toate componentele activității sale

Sectorul ghid al fiecărei unități sistematizează ceea ce poate să vizeze un profesor în mod conștient în fiecare unitate de învățare pentru a-și realiza o proiectare eficientă a fiecărei activități de învățare.

Ce cuprinde sectorul ghid:

- **Orizont personal/cultural vizat:** temele de interes pe care le vizează textele/lecțiile, conform modelului didactic pe care este construit manualul: „Lumea mea întâlnește cunoașterea”. Lista nu este exhaustivă, ci reprezentativă.
- **Dificultăți anticipate:** elemente considerate de autorii manualului drept posibile dificultăți ale activității la clasă. Sunt urmărite aspecte specifice *universului personal al elevului* (de cunoaștere a lumii, cognitiv, respectiv socio-emoțional), conținuturi care reprezintă, de obicei, chestiuni problematice, atenționări cu privire la comportamentul elevului în învățare în raport cu anumite tipuri de sarcini de lucru (pe baza experiențelor la clasă).
- **Operații mentale specifice disciplinei:** lista reprezintă un punct de pornire în conștientizarea că profesorul predă nu doar o disciplină, ci și un mod de a gândi în interiorul unei discipline. Evidențierea operațiilor mentale folosite în procesul de predare îl ajută pe elev în activitatea de învățare și crește rata de succes a elevului la testele de evaluare. Lista nu este exhaustivă, ci reprezentativă.
- **Diversitatea metodelor de predare/evaluare:** o listă de metode de predare/evaluare utilizate în interiorul unității. Lista nu este exhaustivă, ci reprezentativă.
- **Deschideri culturale și interdisciplinare:** fiecare unitate propune deschideri culturale și interdisciplinare pentru a relaționa și a organiza cunoașterea. Acestea le oferă elevilor oportunitatea să își sistematizeze informațiile în raport cu noi contexte. Pentru fiecare unitate este oferit, de asemenea, și pretextul pentru o activitate interdisciplinară cu profesorii de arte plastice, istorie, biologie, educație socială și consilierul școlar/dirigintele.
- **Noile educații vizate/competențe transversale vizate:** UNESCO a identificat câteva exigențe ale lumii contemporane cărora sistemele educaționale trebuie să le răspundă. Manualul le-a luat în calcul și le-a integrat la nivelul conținuturilor.
- **Oportunități de fixare a unor conținuturi/competențe nevizate direct:** sublinierea unor conținuturi care nu sunt vizate direct, dar au fost studiate anterior și pot fi acum reactualizate și fixate în mod natural. În virtutea unui studiu integrat al componentelor disciplinei, unele

dintre acestea sunt vizate în lecțiile de construcție a comunicării. Aceste conținuturi/competențe sunt actualizate de exercițiile de intrare în lecție, de exercițiile de integrare a conținuturilor gramaticale în noi contexte, de exercițiile de extindere.

- **Sugestii de texte/activități de extindere:** câteva activități de extindere în strânsă legătură cu elementele de conținut ale unității.
- **Focus în orele la dispoziția profesorului:** ghidul formulează sugestii de activități asupra cărora se poate concentra profesorul în orele aflate la dispoziția lui. În mod constant, subliniem aici importanța activităților ce urmăresc: evidențierea operațiilor mentale folosite în procesul de predare-învățare; comunicarea modalităților de evaluare a conținuturilor/competențelor acumulate; activități de reflecție asupra învățării; dirijarea învățării prin oferirea de feedback constructiv; dirijarea învățării prin evaluări scurte, punctuale; construirea unei comunități de studiu și a stării de bine în clasă.

N.B. Acest ghid conține concepte specifice teoriei literare/didacticii disciplinei/pedagogiei care sunt utilizate pentru a dirija activitatea cadrului didactic, nu pentru a fi transmise ca atare elevilor.

Unitatea 1 – „De unde sunt eu?”

Orizont personal/cultural vizat	Dificultăți anticipate	Operații mentale specifice disciplinei	Diversitatea metodelor de predare/evaluare	Deschideri culturale și interdisciplinare	Noile educații/competențe transversale vizate	Oportunități de fixare a unor conținuturi/competențe nevizate direct	Sugestii de texte/activități de extindere	Focus în orele la dispoziția profesorului
Migrație Scriitori călători Harta vie a lecturii	Unii elevi ar putea avea istorii similare privind migrația.	Selectarea unor informații după criterii date	Discuții libere Brainstorming Conversația euristică	Lectura unei imagini. Artă contemporană (oră interdisciplinară cu profesorii de arte plastice)	Educație în materie de populație Educația economică și	E-mailul Definirea unor emoții Textul multimodal	Vizionarea scurtmetrajului „Lampa cu căciulă” Vizitarea unor expoziții de	Exerciții de redactare a textului cu narator subiectiv Exerciții de diferențiere între sensul propriu

Salutul francezilor	Unora dintre elevi le este încă dificil să	Organizarea informațiilor în tabele	Observația	Realizarea unei lucrări artistice (tablou, afiș,	casnică modernă		artă contemporană	secundar și sensul figurat al cuvintelor
Legături de familie	diferențieze figura autorului de cea a	Justificarea unei opinii	Portofoliul	prezentare digitală etc.) cu titlul „De unde vin?”	Educație socială, pentru participare și pentru democrație		Discuții despre scriitorul contemporan (de exemplu, din unitatea aceasta:	Exerciții de diferențiere între omografe și omonime
Deficiențe de auz	naratorului subiectiv.	Corelarea logică a unor informații	Documentare/ Investigație	Construcția unui personaj ficțional	Educația nutrițională		Lavinia Braniște, Dan Lungu, Florin Lăzărescu,	Exerciții de diferențiere între omonime și cuvinte polisemantice
Experiențe personale	Elevii de clasa a VI-a nu sunt obișnuiți să citească	Realizarea unor liste	Chestionar de autoevaluare	Interviul sociologic	Educația pentru timpul liber		Radu Vancu, Ana Dragu, Alex Moldovan)	Discuții despre traducătorul de literatură (scriitor-traducător, de exemplu: Lavinia Braniște)
Autism	nonliterare administrati	Esențializare prin reprezentare sub forma unui desen	Proiectul	Autorități Naționale, ONG-uri.	A ști să înveți		Lecturarea unor fragmente din cartea Anei Dragu	Coordonarea activităților ce presupun proiecte și realizarea de fișe pentru portofoliu
Vacanța de vară	ve/date statistice.	Relaționarea unor idei abstracte cu informațiile și cunoștințele generale despre lume	Exerciții creative	Structuri guvernamentale	A ști să lucrezi în echipă – coordonare cu ceilalți		Vizionarea unor interviuri cu scriitori contemporani	Evidențierea operațiilor mentale folosite în procesul de predare-învățare
Sculpturi	Unii elevi despart greu în silabe.	Pași în realizarea unui obiectiv	Jocul de rol	Mass-media	Sensibilizare și expresie culturală		Lectura altor texte nonliterare pe tema migrației	
La țară	Unii elevi înțeleg cu dificultate diferența dintre		Lucrul în perechi/echipe	Instituții culturale	Competențe antreprenoriale			
Românii în străinătate			Redactare pornind de la model	Festivaluri de literatură	Gândire critică			
			Etapele redactării	Întâlniri cu scriitori				
			Autoevaluare cu criterii de ghidare					

<p>omonime și cuvinte polisemantice.</p> <p>Unii elevi nu sunt stimulați de sarcinile de lucru care se întind pe termen lung, precum portofoliul sau proiectul și trebuie urmăriți în etape.</p> <p>Activitățile de joc de rol/în perechi/în echipe sunt destul de cronofage și trebuie planificate și coordonate riguros.</p>	<p>Evaluarea de proces și evaluarea de produs</p> <p>Reflecție asupra procesului învățării</p>	<p>Evaluare de proces și de produs conform unei grile date</p>	<p>Scriitori contemporani de carte (de exemplu: Lavinia Braniște, Dan Lungu, Florin Lăzărescu, Radu Vancu, Ana Dragu, Alex Moldovan)</p> <p>Traducătorul de literatură (de exemplu: Lavinia Braniște este traducătorul textului din care este extras fragmentul de la evaluare)</p> <p>Lectură: Laura Marx Fitzgerald – <i>Theodora Tenpenny și tabloul pierdut</i> (prilej pentru discuții despre pictură, lectura de imagine, curente în artele plastice, protejarea artei ca</p>	<p>Flexibilitatea gândirii</p> <p>Inteligență emoțională</p>		<p>și a drepturilor copiilor</p> <p>Vizionarea materialului „PASTILA DE MUZICĂ – Tratatamentul celor culți”, episodul 6, despre Beethoven</p> <p>Documentare despre persoanele cu deficiențe de auz, tulburări din spectrul autist</p> <p>Documentare despre scriitorul emigrant – cazul Herta Müller.</p> <p>Lectura altor texte realizate în seria „Izolați în autorulotă”</p>	<p>Comunicarea modalităților de evaluare a conținuturilor/competențelor acumulate</p> <p>Reflecție asupra învățării</p> <p>Dirijarea învățării prin oferirea de feedback constructiv</p> <p>Dirijarea învățării prin evaluări scurte, punctuale</p> <p>Construirea unei comunități de studiu și a stării de bine</p>
--	--	--	---	--	--	--	--

				patrimoniu în perioadele dificile ale istoriei)			<p>Discuții despre traducătorul de literatură (scriitor- traducător, de exemplu: Lavinia Branîște)</p> <p>Discuții despre statutul emigrantului</p> <p>Lectură: Laura Marx Fitzgerald – <i>Theodora Tenpenny și tabloul pierdut</i> (prilej pentru discuții despre pictură, lectura de imagine, curente în artele plastice, protejarea artei ca patrimoniu în perioadele dificile ale istoriei)</p>	
--	--	--	--	---	--	--	---	--

Unitatea 2 – „Familie, generații, lumi”

Orizont personal/cultural vizat	Dificultăți anticipate	Operații mentale specifice disciplinei	Diversitatea metodelor de predare/evaluare	Deschideri culturale și interdisciplinare	Noile educații/competențe transversale vizate	Oportunități de fixare a unor conținuturi/competențe nevizate direct	Sugestii de texte/activități de extindere	Focus în orele la dispoziția profesorului
<p>Copilărie</p> <p>Familie</p> <p>Generații</p> <p>Bune maniere</p> <p>Generația de aur</p> <p>Victorie</p> <p>Pasiuni</p> <p>Muzică</p> <p>Libertate</p> <p>Prieteni</p>	<p>Unii elevi ar putea avea diferite definiții ale educației în funcție de experiențele personale familiale.</p> <p>Unora dintre elevi le va fi dificil să identifice nuanțele obiectivității naratorului din textul lui Caragiale.</p>	<p>Selectarea unor informații după criterii date</p> <p>Surprinderea succesiunii logice a unor evenimente</p> <p>Identificarea unui tipar în scenariul narativ</p> <p>Extrapolarea unui tipar la alte contexte</p> <p>Organizarea informațiilor</p>	<p>Discuții libere</p> <p>Brainstorming</p> <p>Conversația euristică</p> <p>Observația</p> <p>Portofoliul</p> <p>Documentare</p> <p>Investigație</p> <p>Chestionar de autoevaluare</p> <p>Proiectul</p> <p>Exerciții creative</p>	<p>Educarea copiilor – cum conștientizăm și corectăm comportamente negative (oră interdisciplinară cu un consilier școlar/dirigintele clasei)</p> <p>Prezentarea sociologică a grupurilor de persoane (conform principiului generaționist)</p> <p>Musical</p>	<p>Educația pentru schimbare și dezvoltare</p> <p>Educația economică și casnică modernă</p> <p>Educație socială, pentru participare și pentru democrație</p> <p>Educația pentru timpul liber</p>	<p>Banda desenată</p> <p>Textul multimodal</p> <p>Lectura unei hărți</p> <p>Lectura unui calendar de evenimente</p> <p>Textul narativ nonliterar</p> <p>Axa timpurilor</p> <p>Scrisoarea</p>	<p>Discuții despre valorile personale/familiale/ale societății în care trăim</p> <p>Discuții despre ceea ce generează un comportament negativ în rândul copiilor, din perspectiva „nu există copii răi” – nu etichetăm persoanele, ci comportamentele</p> <p>Discuții despre umor și sursele de umor într-un text</p>	<p>Conștientizare asupra diferențierii de perspectivă asupra întâmplărilor între nararea la persoana I și nararea la persoana a III-a</p> <p>Conștientizare asupra diferențierii între tiparul narativ literar și nonliterar</p> <p>Organizatori grafici ai ideilor (tabel/grafic/axă)</p>

Cadouri	Unii elevi au dificultăți în a identifica sursa unei informații când au în față mai multe fragmente de text.	în tabele/grafice	Lucrul în perechi/echipe	Mode și tendințe în muzică și literatură	Educația pentru pace și pentru cooperare	Substantivul Adjectivul	Informare despre scriitorii reprezentativi ai unei culturi: pretext I.L. Caragiale, Tudor Arghezi, Nichita Stănescu.	Informare despre scriitorii reprezentativi ai unei culturi: pretext I.L. Caragiale, Tudor Arghezi, Nichita Stănescu	
Crăciun multicultural		Identificarea unei informații în surse diverse		Redactare prin completarea unor spații într-un model	Presa scrisă și radio				Educația pentru comunicare și putere mass- media
Nu există copii răi		Justificarea unei opinii		Sport – fotbal					
Călătorii	Unii elevi urmăresc cu dificultate un material audio.	Corelarea logică a unor informații	Interevaluare	„Literatură pentru copii”, din mari scriitori români – de exemplu, Tudor Arghezi	A ști să înveți	Lectura a cel puțin încă unei schite de I.L. Caragiale.	Exerciții de utilizare a modurilor și a timpurilor verbale		
Recompense		Comparația	Colajul		A ști să lucrezi în echipă – coordonare cu ceilalți				
Trenuri de jucărie		Formularea unor reguli/principii	Expoziția						
Musical	Unii elevi vor avea nevoie de o recapitulare serioasă a conținuturilor legate de verb din clasa a V-a, ceea ce va consuma mult timp.	Realizarea unor liste		Codul bunelor maniere	Sensibilizare și expresie culturală	Lecturi din „Cartea cu jucării”, Tudor Arghezi	Exerciții de identificare a predicativului nominal		
Nu te supăra, frate!		Esențializare prin reprezentare sub forma unui desen		Muzică românească	Gândire critică				
Cel mai bun fiu				Scriitori contemporani de carte pentru copii și adolescenți (de exemplu, Cristina și Alex Donovici)	Flexibilitatea gândirii			Documentare despre domeniile în care se folosește termenul „generații”	
Refugiat	Unii elevi diferențiază cu dificultate				Inteligență emoțională	Investigație/docu mentare despre generații și trăsăturile	Accent pe competența de a rezuma: rezumarea diferitelor fragmente de texte		
							Discuții despre multiculturalitate/ legături culturale între popoare		

	<p>vorbirea indirectă de rezumat.</p> <p>Unii elevi nu sunt stimulați de sarcinile de lucru care se întind pe termen lung, precum portofoliul sau proiectul și trebuie urmăriți în etape.</p> <p>Activitățile de joc de rol/în perechi/în echipe sunt destul de cronofage și trebuie planificate și coordonate riguros.</p> <p>Unii părinți nu vor dori să fie implicați</p>	<p>Relaționarea unor idei abstracte cu informațiile și cunoștințele generală despre lume</p> <p>Pași în realizarea unui obiectiv</p> <p>Evaluarea de proces și evaluarea de produs</p> <p>Reflecție asupra procesului învățării</p>					<p>reprezentanților unor generații</p> <p>Vizită la Hunedoara la Muzeul trenurilor de jucărie, de exemplu</p> <p>Lectura unor materiale despre diferite pasiuni ale oamenilor</p> <p>Discuții despre interesul media pentru anumite subiecte: cum se măsoară interesul publicului</p> <p>Vizionarea altor scurtmetraje și accentuarea ideii că povestea este un foarte bun vehicul de transmitere a unor mesaje (tiparul narativ);</p>	<p>Conștientizare asupra problematicilor statutului de refugiat</p> <p>Coordonarea activităților ce presupun proiecte și realizarea de fișe pentru portofoliu</p> <p>Evidențierea operațiilor mentale folosite în procesul de predare-învățare</p> <p>Comunicarea modalităților de evaluare a conținuturilor/competențelor acumulate</p> <p>Reflecție asupra învățării</p> <p>Dirijarea învățării prin oferirea de</p>
--	--	---	--	--	--	--	--	--

	în activitatea de Crăciun.						<p>discuții despre storytelling-ul în discursul inspirațional, marketing, de exemplu (eventual unele reclame tv bazate pe narativ)</p> <p>Redactarea unor instrucțiuni de utilizare, folosind alternativ imperativul și conjunctivul</p> <p>Discuții despre codul bunelor maniere</p> <p>Vizionarea unor secvențe de musical</p> <p>Piese muzicale mai vechi – prilej pentru paralelism între modă și tendințe</p>	<p>feedback constructiv</p> <p>Dirijarea învățării prin evaluări scurte, punctuale</p> <p>Construirea unei comunități de studiu și a stării de bine</p>
--	----------------------------	--	--	--	--	--	--	---

							<p>în muzică/literatură , în legătură cu discuția despre scriitori reprezentativi ai unei culturi (audiție)</p> <p>Concurs de rezumare a unor fragmente de texte</p> <p>Documentare despre tradiții legate de sărbători la diverse popoare</p> <p>Conștientizare asupra problematicilor statutului de refugiat</p>	
--	--	--	--	--	--	--	--	--

|

Unitatea 3 – „Cum citim lumea”

Orizont personal/cultural vizat	Dificultăți anticipate	Operații mentale specifice disciplinei	Diversitatea metodelor de predare/evaluare	Deschideri culturale și interdisciplinare	Noile educații/competențe transversale vizate	Oportunități de fixare a unor conținuturi/competențe nevizate direct	Sugestii de texte/activități de extindere	Focus în orele la dispoziția profesorului
<p>Animale</p> <p>Lider</p> <p>Putere</p> <p>Interpretare</p> <p>Actorie</p> <p>Călătorii</p> <p>Lume de film</p> <p>Circ</p> <p>Dezvoltare personală</p> <p>Cunoaștere de sine</p>	<p>Unii elevi ar putea avea dificultăți în a extrage generalitatea unei morale dintr-un text.</p> <p>Unii elevi nu se vor simți confortabil să interpreteze o scenă în fața clasei – odată identificați, acestora li se pot distribui alte roluri în activitate.</p>	<p>Selectarea unor informații după criteriile date</p> <p>Surprinderea succesiunii logice a unor evenimente</p> <p>Identificarea unui tipar în scenariul narativ</p> <p>Organizarea informațiilor într-o reprezentare</p>	<p>Discuții libere</p> <p>Brainstorming</p> <p>Conversația euristică</p> <p>Observația</p> <p>Portofoliul</p> <p>Documentare</p> <p>Investigație</p> <p>Chestionar de autoevaluare</p> <p>Exerciții creative</p>	<p>Conștientizare asupra dialogului dintre culturi: cultura franceză (La Fontaine, scriitorii români de fabule: George Topîrceanu, Grigore Alexandrescu)</p> <p>Familiarizare cu elemente de cultură a Antichității – portretizarea perioadei (oră interdisciplinară cu profesorii de istorie)</p>	<p>Educația pentru schimbare și dezvoltare</p> <p>Educație socială, pentru participare și pentru democrație</p> <p>Educația pentru timpul liber</p> <p>Educația pentru pace și cooperare</p>	<p>Situația de comunicare</p> <p>Povestirea</p> <p>Dialogul</p> <p>Construcția de discurs oral</p> <p>Relatarea orală a unor evenimente</p> <p>Formularea unor întrebări</p> <p>Timpurile verbale</p>	<p>Discuții despre rolurile sociale în comunitate – ierarhii, colaborare ș.a.</p> <p>Vizionarea/audierea interpretării unor texte de către actori (de exemplu: actrița Costina Cheyrouze în proiectul „Poezii pentru cei ce stau acasă”, disponibil pe platforma YouTube)</p> <p>Discuții despre rolul artei și</p>	<p>Fixarea tiparului narativ</p> <p>Trăsăturile personajelor</p> <p>Conștientizare asupra dialogului dintre culturi: cultura franceză (La Fontaine, scriitorii români de fabule: George Topîrceanu, Grigore Alexandrescu, George Ranetti)</p> <p>Discuții despre plagiat ca furt intelectual</p>

Dificultate-soluție	Unii elevi au dificultăți în a înțelege	grafică de tip stea	Joc de rol cu schimbarea statutului în comunicare	Actorie și industria cinematografică	Educația pentru comunicare și putere mass-media		efectul ei asupra publicului (de exemplu, proiectul sus numit în perioada de izolare)	Exerciții de fixare a cazurilor substantivului și a funcțiilor sintactice
Plagiatori	Unii elevi au nevoie să li se ofere multe exemple până pot opera cu relația centru-adjunct.	Justificarea unei opinii	Lucrul în perechi/echipe	Înțelegerea organizării democratice a societății (oră interdisciplinară cu profesorii de educație socială)	A ști să înveți		Lectură în clasă – conștientizare asupra dialogului dintre culturi: cultura franceză (La Fontaine, scriitori români de fabule: George Topîrceanu, Grigore Alexandrescu, George Ranetti)	Exerciții de diferențiere între pronumele personal și pronumele reflexiv
Cărți	Unii elevi au dificultăți în a înțelege diferențierea logică dintre pronumele personal și pronumele reflexiv.	Corelarea logică a unor informații	Redactare prin ordonarea unor fragmente de text	Podcasturi	A ști să lucrezi în echipă – coordonare cu ceilalți		George Topîrceanu, Grigore Alexandrescu, George Ranetti)	Redactarea propriu-zisă a unor texte narative cu accent pe etapele acțiunii și pe rolurile stilistice ale timpurilor verbale
Secretul prieteniei	Unii elevi nu sunt stimulați de sarcinile de lucru care se întind pe termen lung, precum portofoliul	Formularea unor reguli/principii	Interevaluare	Lectura audio a unor povești/sunete de fundal	Sensibilizare și expresie culturală		Discuții despre plagiat ca furt intelectual	Coordonarea activităților ce presupun proiecte și realizarea de fișe pentru portofoliu
Lupul		Realizarea unor liste		Înțelepciunea populară – legende și proverbe ale diferitelor popoare	Gândire critică		Proiect. Carte și ecranizare. Lectura „Toate pânzele sus” de Radu Tudoran și vizionarea unor	Evidențierea operațiilor
		Esențializare prin reprezentare sub forma unui desen			Flexibilitatea gândirii			
		Relaționarea unor idei abstracte cu informațiile și cunoștințele			Inteligență emoțională			

	<p>sau proiectul și trebuie urmăriți în etape.</p> <p>Activitățile de joc de rol/în perechi/în echipe sunt destul de cronofage și trebuie planificate și coordonate riguros.</p>	<p>generale despre lume</p> <p>Pași în realizarea unui obiectiv</p> <p>Evaluarea de proces și evaluarea de produs</p> <p>Reflecție asupra procesului învățării</p>					<p>episoade din serialul „Toate pânzele sus”</p> <p>Discuții despre premii în diferite zone artistice (de exemplu, Oscar pentru industria cinematografică, premii literare ș.a.)</p> <p>Dezbateri. Ce cred elevii că face o carte să fie citită peste ani</p> <p>Discuții despre existența unor cărți de referință în cultura română și universală (exemple din manual: <i>Toate pânzele sus</i>, <i>Vrăjitorul din Oz</i>, <i>Ferma animalelor</i>)</p>	<p>mentale folosite în procesul de predare-învățare;</p> <p>Comunicarea modalităților de evaluare a conținuturilor/competențelor acumulate</p> <p>Reflecție asupra învățării</p> <p>Dirijarea învățării prin oferirea de feedback constructiv</p> <p>Dirijarea învățării prin evaluări scurte, punctuale</p> <p>Construirea unei comunități de studiu și a stării de bine</p>
--	--	--	--	--	--	--	--	---

						<p>Discuții despre relația dintre comunicarea eficientă cu ceilalți și succes</p> <p>Audierea unor povești (accentuarea rolului ritmului lecturii/tonului în pasaje descriptive față de cele narative, în funcție de un moment al acțiunii ș.a.)</p> <p>Conceptul de simbol. Lectura unor articole din dicționare de simboluri (de exemplu: lupul)</p> <p>Proiect. Înțelepciunea populară. Alte legende și proverbe românești</p>	
--	--	--	--	--	--	---	--

Unitatea 4 – „Lumea mea în limbajul emoțiilor”

Orizont personal/cultural vizat	Dificultăți anticipate	Operații mentale specifice disciplinei	Diversitatea metodelor de predare/evaluare	Deschideri culturale și interdisciplinare	Noile educații/competențe transversale vizate	Oportunități de fixare a unor conținuturi/competențe nevizate direct	Sugestii de texte/activități de extindere	Focus în orele la dispoziția profesorului
Pădure Muzeu Ecologie Tablou Picto-poem Cântec Videoclip Emoții Filtre Jocuri Limbajele iubirii	Unii elevi ar putea avea dificultăți în a corela experiența personală cu textul poetic. Unii elevi au dificultăți în a înțelege limbajul figurat și vor avea nevoie de mai multe exemple. Unii elevi nu au ureche muzicală și consideră dificil să	Selectarea unor informații după criterii date Organizarea informațiilor într-o reprezentare grafică Justificarea unei opinii Asocieri ale limbajului curent cu limbajul figurat	Discuții libere Brainstorming Conversația euristică Observația Harta textului Portofoliul Documentare Investigație Chestionar de autoevaluare Exerciții creative	Vizite la un muzeu (fizice și virtuale) Conștientizare asupra problematicilor de mediu (oră interdisciplinară cu profesorii de biologie) Tabloul emoțiilor Discursul public de mobilizare, de invitare la acțiune (pe teme ecologice, de exemplu)	Educația pentru schimbare și dezvoltare Educația ecologică Educația nutrițională Educația pentru timpul liber A ști să înveți A ști să lucrezi în echipă –	Descrierea de tip portret Cazurile substantivului Predicatul nominal Realizarea unui text discontinuu – tabel de tip orar Gruparea scriitorilor de texte poetice propuse în funcție de gen	Cerc de lectură: toate textele poetice descriptive propuse în unitate și altele, la propunerea profesorului Așezarea pe o axă a timpului a anului apariției fiecărui text poetic propus Identificarea adjectivelor provenite din participiu	Fixarea tiparului descriptiv Exersarea identificării și comprehensiunii limbajului figurat Exersarea pașilor propuși în activitatea despre strategiile de interpretare a textului descriptiv literar pe cât mai multe texte

<p>Carnavaluri</p> <p>Viața secretă a copacilor</p>	<p>identifice ritmul, chiar și intuitiv, după cum solicită programa.</p> <p>Unii elevi au nevoie de mai mult exercițiu pentru a identifica acordul adjectivului cu substantivul-centru în enunțuri complexe.</p> <p>Unii elevi vor avea afirmații sincere în activitatea despre emoțiile lor în relația cu părinții, afirmații pe care profesorul trebuie să le</p>	<p>Corelarea logică a unor informații</p> <p>Realizarea unor liste</p> <p>Esențializare prin reprezentare sub forma unui desen</p> <p>Relaționarea unor idei abstracte cu informațiile și cunoștințele generale despre lume</p> <p>Transpunerea unei idei într-un organizator grafic</p> <p>Evaluarea de proces și evaluarea de produs</p>	<p>Proiectul</p> <p>Lucrul în perechi/echipe</p> <p>Turul galeriei</p> <p>Redactare pornind de la o listă de conținuturi</p> <p>Redactare după analiza modelului</p> <p>Interevaluare</p>	<p>Picto-poeme</p> <p>Fotografia</p> <p>Prezentarea cinematografică a unui cadru – unghiuri, perspective (oră interdisciplinară cu profesorii de arte plastice)</p> <p>Manga și anime-uri japoneze</p> <p>Jocuri online</p> <p>Comentarii pe rețelele de socializare/forumuri</p> <p>Recenzie de joc</p> <p>Jurnale celebre</p>	<p>coordonare cu ceilalți</p> <p>Sensibilizare și expresie culturală</p> <p>Gândire critică</p> <p>Flexibilitatea gândirii</p> <p>Inteligență emoțională</p>		<p>Exersarea pașilor propuși în activitatea despre strategiile de interpretare a textului descriptiv literar pe cât mai multe texte</p> <p>Lectura altor texte construite după tiparul descriptiv în proză</p> <p>Proiect de documentare: Scriitoarea în literatura română (pornind de la exemplele din manual: Lavinia Branște, Sofia Nădejde, Ana Blandiana, Herta Müller, Ana Dragu ș.a.).</p>	<p>Exerciții pentru identificarea corectă a cazului adjectivului</p> <p>Redactare de pagini de jurnal</p> <p>Accent pe însușirea pașilor în planificarea textului explicativ</p> <p>Redactare de text cu tipar explicativ</p> <p>Coordonarea activităților ce presupun proiecte și realizarea de fișe pentru portofoliu</p> <p>Evidențierea operațiilor mentale folosite în procesul de predare-învățare</p> <p>Comunicarea modalităților de</p>
---	---	--	---	---	--	--	---	--

	<p>păstreze la nivel de declarații asumate de către elev (nu se comentează, nu li se oferă niciun fel de judecată de valoare nici din partea profesorului și, mai ales, nici din partea colegilor). Profesorul trebuie să fie pregătit să stopeze astfel de atitudini din partea colegilor.</p> <p>Unii elevi nu sunt stimulați de sarcinile de lucru care se întind pe termen lung precum portofoliul și</p>	<p>Reflecție asupra procesului învățării</p>		<p>Muzicalitate (relația vers-muzică)</p>			<p>Discuții despre acțiuni de promovare a figurii scriitoarei într-o cultură (exemplu local: Premiile Sofia Nădejde)</p> <p>Discuții despre comportamentul corect on-line – pe rețelele de socializare/ forumuri</p> <p>Documentare despre jurnale celebre</p> <p>Prezentarea părților unei cărți, cu accent asupra titlului, subtitlului și a textelor de escortă. Lectura integrală a prefetei cărții „Cele cinci</p>	<p>evaluare a conținuturilor/ competențelor acumulate</p> <p>Reflecție asupra învățării</p> <p>Dirijarea învățării prin oferirea de feedback constructiv</p> <p>Dirijarea învățării prin evaluări scurte, punctuale</p> <p>Construirea unei comunități de studiu și a stării de bine</p>
--	---	--	--	---	--	--	---	--

	<p>proiectul și trebuie urmăriți în etape.</p> <p>Activitățile de joc de rol/în perechi/în echipe sunt destul de cronofage și trebuie planificate și coordonate riguros.</p>						<p>limbaje de iubire ale copiilor”, cu sublinierea rolului pe care îl au pentru orizontul de așteptare al cititorului titlul, subtitlul, prefața.</p> <p>Lectura de text nonliterar, tipar explicativ (alte fragmente din „Cele cinci limbaje de iubire ale copiilor”)</p> <p>Discuții despre rolul sărbătorilor în viața unei comunități</p> <p>Audiție melodii cu versuri ale unor poeți pentru evidențierea</p>	
--	--	--	--	--	--	--	--	--

						<p>muzicalității (relația vers-muzică).</p> <p>Lectura de text nonliterar descriptiv (propunere spre lectură a unor fragmente din „Viața secretă a copacilor”)</p> <p>Documentare pentru conștientizarea existenței unui discurs public de mobilizare, de invitare la acțiune (pe teme ecologice, de exemplu – cazul Greta Thunberg; campanii naționale de protecție a mediului, Săptămâna Verde în școli)</p>	
--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--

Unitatea 5 – „Lumea are buton on/off”

N.B. Se încurajează acum conturarea temei largi a anului de studiu – „Eu și lumea din jurul meu” – în raport cu celelalte subteme ale unităților de învățare.

Orizont personal/cultural vizat	Dificultăți anticipate	Operații mentale specifice disciplinei	Diversitatea metodelor de predare/evaluare	Deschideri culturale și interdisciplinare	Noile educații/competențe transversale vizate	Oportunități de fixare a unor conținuturi/competențe nevizate direct	Sugestii de texte/activități de extindere	Focus în orele la dispoziția profesorului
On-line Lume Globalizare Opinie Conexiune Claritate Respect Vorbim pe rând	Unii elevi ar putea întâmpina dificultăți în a sesiza umorul, ironia, sarcasmul într-un text. Unii elevi au dificultăți în a diferenția tiparul argumentativ de cel explicativ. Unii elevi desprind cu dificultate	Selectarea unor informații după criterii date Organizarea informațiilor într-o reprezentare grafică Justificarea unei opinii	Discuții libere Brainstorming Conversația euristică Observația Harta textului Portofoliul Documentare Investigație	Zei în Antichitate Viața în diferite colțuri ale lumii (oră interdisciplinară cu profesorii de geografie) Informare corectă, manipulare on-line, comportament corect al	Educație socială, pentru participare și pentru democrație Educația pentru comunicare și putere mass-media Educația pentru schimbare și dezvoltare	Tiparul explicativ Lectura graficelor Adjectivul Gradele de comparație ale adjectivului Limbajul emoțiilor	Delimitarea informațiilor din textul nonliterar în fapte și opinii Lectura altor texte de opinii din presa scrisă – editorialul Vizionarea unor secvențe din debateri/talk-show-uri	Se încurajează conturarea temei largi a anului de studiu „Eu și lumea din jurul meu” în raport cu celelalte subteme ale unităților de învățare Fixare specific text literar Fixarea tiparului argumentativ

Acord/Dez acord	mesajul unui text poetic.	Asocieri ale limbajului curent cu limbajul figurat	Chestionar de autoevaluare	utilizatorului de media (oră interdisciplinară cu profesorii de educație socială)	Educația pentru timpul liber		Familiarizare cu formatul competițional de debate: <i>Olimpiada „Tinerii dezbat”</i>	Delimitarea tiparului argumentativ de cel explicativ și de cel descriptiv
Vlogger	Unii elevi au nevoie de mai mult exercițiu		Exerciții creative		A ști să înveți			
Modele	pentru a diferenția	Corelarea logică a unor informații	Proiectul	Lumea on-line: aspecte tehnice (oră interdisciplinară cu profesorii de TIC)	A ști să lucrezi în echipă – coordonare cu ceilalți		Vizionarea unor discursuri de tip TedEx	Exersarea pașilor propuși în activitatea despre strategiile de comprehensiune și de interpretare a textului literar
Podcast	adverbul de adjectiv.		Lucrul în perechi/echipe					
Pericolele internetului	Unii elevi vor fi foarte interesați	Realizarea unor liste de principii/reguli	Expoziția		Sensibilizare și expresie culturală		Organizarea unui miniconcurs TedEx pe teme de interes pentru elevi	Identificarea adjectivelor provenite din participiu
Știri false	să aducă în discuția despre modele și	Esențializare prin reprezentare sub forma unui desen	Redactare după model	Aspecte ale realității în literatură (studiu de caz: literatura contemporană)	Gândire critică			
Cum să faci un joc	influenceri personalități cu istoric și imagine reprobabile.		Redactare după început dat, păstrând caracteristici ale stilului					
Concurs	Profesorul trebuie să sublinieze cu	Identificarea unor pași în realizarea unui obiectiv		Mema	Flexibilitatea gândirii		Realizarea unui top al personalităților publice credibile	Exerciții pentru identificarea corectă a adverbului prin diferențierea de adjectiv
Personaje îndrăgite	finețe comportamentele condamnabile social ale acestora.	Relaționarea unor idei abstracte cu informațiile și cunoștințele	Interevaluare	Vorbitul în public	Inteligență emoțională			
Pictură	Profesorul nu poate prezenta drept invalid un model care nu			Dicția			Proiect: Cum arată lumea unui copil din diferite colțuri ale lumii	Exerciții de fixare a relațiilor și a funcțiilor sintactice
	model care nu			Sport – volei				
				Tehnica „le cadavre exquis”				

<p>corespunde modelului său.</p> <p>Unii elevi găsesc greu soluții de combinare a tiparelor textuale în exerciții de redactare.</p> <p>Unii elevi nu sunt stimulați de sarcinile de lucru care se întind pe termen lung precum portofoliul și proiectul și trebuie urmăriți în etape.</p> <p>Activitățile de joc de rol/în perechi/în echipe sunt destul de cronofage și trebuie planificate și coordonate riguros.</p>	<p>generale despre lume</p> <p>Transpunerea unei idei într-un organizator grafic</p> <p>Evaluarea de proces și evaluarea de produs</p> <p>Reflecție asupra procesului învățării</p>			<p>Cunoașterea de sine (oră interdisciplinară cu profesorii consilieri școlari)</p> <p>Fake news</p> <p>Jocuri pe calculator</p> <p>Modele în literatură și alte arte</p> <p>Picturi celebre</p> <p>Statutul de influencer</p> <p>Umor și bullying</p>			<p>Dezvoltare personală – cum sunt eu în relație cu ceilalți; discuții despre conexiuni, relații de familie, prietenii</p> <p>Exersarea pașilor propuși în activitatea despre strategiile de comprehensiune și de interpretare a textului literar</p> <p>Conștientizare despre specificul lecturilor și al relecturilor (provocarea <i>a citi, e reciti</i>)</p> <p>Aspecte ale realității în literatură</p>	<p>Exerciții de comunicare eficientă în situații de criză</p> <p>Redactare de texte cu tiparele textuale combinate</p> <p>Autoevaluare finală – Fișa <i>Sunt atent/ă... Învăț conștient!</i></p> <p>Coordonarea activităților ce presupun proiecte și realizarea de fișe pentru portofoliu</p> <p>Evidențierea operațiilor mentale folosite în procesul de predare-învățare</p> <p>Comunicarea modalităților de evaluare a conținuturilor/co</p>
---	---	--	--	--	--	--	--	--

						<p>(studiu de caz: literatura contemporană – exemple din manual: Lavinia Braniște, Andrei Dósa, Dan Lungu; profesorul poate completa cu alte texte)</p> <p>Concurs de meme ale lumii contemporane</p> <p>Vizionarea unor podcasturi de interes pentru elevi și analiza palierelor comunicării</p> <p>Postere cu regulile/principiile comunicării eficiente</p> <p>Discuții despre diferența dintre umor și bullying</p>	<p>mpetențelor acumulate</p> <p>Reflecție asupra învățării</p> <p>Dirijarea învățării prin oferirea de feedback constructiv</p> <p>Dirijarea învățării prin evaluări scurte, punctuale</p> <p>Construirea unei comunități de studiu și a stării de bine</p>
--	--	--	--	--	--	---	---

							<p>Dezvoltare personală, blazonul personal, valori personale</p> <p>Discuții despre cum alegem un model</p> <p>Imitație și pastișă în arte</p> <p>Dialogul cultural – <i>Amintiri din copilărie</i> de Ion Creangă citit în paralel cu Mihai Mănescu – <i>Copacul dorințelor: Amintiri din copilărie</i></p> <p>Autoevaluare finală – Fișa <i>Sunt atent/ă... Învăț conștient!</i></p>	
--	--	--	--	--	--	--	--	--